

УДК 336.14:37.014.5

DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-15-13>

Кульчицька Н.Є.

кандидат економічних наук, доцент,
Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Західноукраїнського національного університету

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Розглянуто теоретико-методологічні засади дослідження ефективності формування та використання ресурсів у фінансовому забезпеченні муніципальної освіти в умовах децентралізації та зростання вимог до якості освітніх послуг. Запропоновано методичний підхід, що ґрунтується на інтеграції економічного, соціального, системного та інституційного підходів із поєднанням кількісних і якісних показників. Визначено основні групи ресурсів – фінансові, матеріальні, людські, інформаційні та часові – та доведено, що їхня збалансованість і якість є визначальними чинниками результативності освітньої діяльності. Отримані результати підтверджують, що впровадження програмно-цільового бюджетування, сучасних систем моніторингу та аналітичних інструментів сприяє підвищенню ефективності використання ресурсів і забезпечує стає функціонування закладів освіти.

Ключові слова: фінансове забезпечення, муніципальна освіта, місцеві бюджети, додаткові джерела фінансування, територіальні громади.

Kulchytska Nadiia

Chortkiv Educational and Scientific Institute of Entrepreneurship and Business
West Ukrainian National University

METHODOLOGICAL BASIS OF RESEARCHING THE EFFICIENCY OF FORMATION AND USE OF RESOURCES FOR FINANCIAL PROVISION OF MUNICIPAL EDUCATION

The article examines the theoretical and methodological principles of assessing the effectiveness of the formation and use of resources in the financial provision of municipal education in the context of decentralization and increasing requirements for the quality of educational services. A comprehensive methodological approach is proposed, which is based on the integration of economic, social, systemic and institutional approaches using both quantitative and qualitative indicators. For empirical analysis, the methods of correlation and regression analysis, the index method, SWOT analysis, as well as a comparison of cost and result budgeting models were used. Five main groups of resources have been identified that are critically important for the effective functioning of municipal education: financial, material, human, informational and time. It is proven that the balance and quality of these resources significantly affect the effectiveness of educational activities, which is manifested in improving the quality of educational services, accessibility and satisfaction of participants in the educational process. Particular attention is paid to the role of implementing program-target budgeting, modern information and analytical monitoring systems and analytical tools as factors for increasing transparency, control and efficiency of resource use. The results obtained emphasize the need to transition to more effective models of financial management in education, which ensure the sustainable functioning and development of institutions at the municipal level, as well as support the strategic goals of decentralization and modernization of the education sector in Ukraine. The proposed methods can be used to improve the financial planning and monitoring system at the level of territorial communities. This will contribute to improving the quality of educational services and strengthening the role of local self-government in ensuring the sustainable development of municipal education. In addition, the results of the study can serve as an analytical basis for making management decisions by local self-government bodies and developing effective strategies for the development of educational infrastructure. Further scientific research in this area should be directed towards improving tools for assessing the impact of resource provision on the results of educational activities and the socio-economic development of communities.

Keywords: financial support, municipal education, local budgets, additional sources of funding, territorial communities.

Постановка проблеми. Ефективність фінансового забезпечення муніципальної освіти є комплексною категорією, що інтегрує економічні, соціальні та управлінські аспекти функціонування освітньої системи на місцевому рівні. Вона визначає ступінь досягнення запланованих результатів освітньої діяльності за умови оптимального використання фінансових, матеріальних, людських, інформаційних і часових ресурсів. У сучасних умовах, зумовлених процесами децентралізації, зростанням автономії територіальних громад та реформуванням бюджетної системи, проблема забезпечення належної ефективності фінансування освіти набуває особливої актуальності.

Наявні тенденції свідчать про низку системних викликів: нерівномірність розподілу фінансових ресурсів між громадами, обмежена прозорість у плануванні та контролі бюджетних видатків, недостатній зв'язок між обсягом фінансування та якістю освітніх послуг, а також обмежене застосування інструментів оцінки результативності використання ресурсів. Ці проблеми ускладнюють формування стійкої та ефективної моделі фінансового забезпечення, здатної забезпечити якісний та доступний освітній процес.

Вирішення цього завдання вимагає наукового обґрунтування методів оцінки ефективності фінансового забез-

печення муніципальної освіти, інтеграції економічного, соціального, системного та інституційного підходів, а також впровадження сучасних механізмів бюджетування, орієнтованого на результат. З наукової точки зору це сприятиме формуванню комплексної теоретико-методологічної основи для дослідження впливу ресурсного забезпечення на якість освіти. З практичної – дозволить органам місцевого самоврядування оптимізувати використання ресурсів, забезпечити прозорість фінансових потоків, підвищити результативність роботи освітніх закладів і сформувати умови для сталого розвитку освітньої сфери в територіальних громадах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми фінансового забезпечення муніципальної освіти у контексті децентралізації висвітлені в роботах А.А. Алексеєва, О.Д. Василика, Н.І. Костіної [1], які заклали базові моделі фінансового управління. Л.Я. Беновська та Л.О. Белова [2; 3] досліджують бюджетне забезпечення освіти при передачі повноважень місцевим органам влади, наголошуючи на необхідності удосконалення розподілу ресурсів.

Т. Ю. Бойко підкреслює нерівномірність фінансування міських закладів освіти та важливість контролю за використанням коштів [4]. А.І. Даниленко пропонує заходи для підвищення прозорості та ефективності бюджетних витрат [5]. Н.М. Назукова акцентує увагу на оцінці напрямів бюджетного фінансування у посткризових умовах [6], а В.С. Приходько розробляє системний підхід до моніторингу якості освітньої діяльності, що є важливим для комплексної оцінки ефективності фінансування [7].

Однак, незважаючи на значний прогрес у дослідженнях, залишається низка невирішених питань, зокрема пов'язаних із розробкою універсальних методик оцінки ефективності використання фінансових ресурсів на муніципальному рівні та адаптацією їх до специфіки окремих територіальних громад. Відсутність інтегрованого підходу, який би поєднував економічні, соціальні та управлінські аспекти, ускладнює формування стійких моделей фінансування, що відповідають сучасним викликам децентралізації та потребам освіти.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є розробка теоретико-методологічних засад оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів у системі муніципальної освіти з урахуванням сучасних викликів децентралізації та особливостей місцевого управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективність фінансового забезпечення муніципальної

освіти є комплексною категорією, що відображає ступінь досягнення запланованих результатів освітньої діяльності при оптимальному використанні наявних фінансових ресурсів. Вона характеризує співвідношення між витратами, спрямованими на організацію освітнього процесу, і результатами, які отримує суспільство, окремі громади та заклади освіти у вигляді якісних освітніх послуг і соціально-економічного ефекту.

Ефективність у цьому контексті має багатограний характер і охоплює не лише економічні аспекти (оптимальність та раціональність витрат), а й соціальні (покращення якості освіти, доступність, задоволення потреб громадян) та управлінські (якість планування, контроль та аналіз використання ресурсів). Таким чином, оцінка ефективності фінансового забезпечення освіти є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на муніципальному рівні та підвищення результативності освітньої системи.

Фінансове забезпечення муніципальної освіти базується на комплексі різних видів ресурсів, які можна класифікувати за такими основними групами:

1. Фінансові ресурси – це грошові кошти, які спрямовуються з бюджету територіальної громади, державного бюджету, а також інших джерел (гранти, спонсорська допомога, благодійні внески). Вони є основою для оплати праці педагогів, закупівлі матеріалів, утримання інфраструктури, впровадження освітніх програм та інновацій. Важливою характеристикою фінансових ресурсів є їх цільове призначення, плановість, а також залежність від бюджетної політики і рівня фіскальної децентралізації.

2. Матеріальні ресурси – це об'єкти матеріально-технічного забезпечення закладів освіти: будівлі, обладнання, навчальні засоби, транспорт тощо. Вони створюють умови для організації ефективного освітнього процесу і впливають на якість надання освітніх послуг.

3. Людські ресурси – педагогічний та технічний персонал, управлінські кадри, їх професійний рівень, кваліфікація та мотивація. Ефективність освітньої діяльності значною мірою залежить від компетентності та рівня залучення кадрів.

4. Інформаційні ресурси – дані, нормативно-правові документи, методичні матеріали, технологічні платформи, які підтримують управління освітнім процесом, моніторинг та оцінку якості освіти.

5. Часові ресурси – регламентація навчального часу, терміни виконання програмних завдань, що безпосередньо впливають на організацію процесу навчання [4, с. 147].

Кожен із цих видів ресурсів має свої специфічні характеристики, які слід враховувати при оцінці ефективності

Таблиця 1

Класифікація основних видів ресурсів для фінансового забезпечення муніципальної освіти

Вид ресурсу	Основні характеристики	Приклади	Вплив на освіту
Фінансові	Грошові кошти для забезпечення діяльності	Бюджет, гранти, спонсорська допомога	Оплата праці, закупівля, інновації
Матеріальні	Матеріально-технічне забезпечення	Будівлі, обладнання, навчальні засоби	Умови для навчального процесу
Людські	Персонал і їх кваліфікація	Вчителі, техперсонал, управлінці	Рівень компетентності і мотивації
Інформаційні	Дані та матеріали для управління	Документи, методики, платформи	Підтримка управління і контролю
Часові	Організація часу навчання	Регламентація часу, строки	Ефективність навчального процесу

Джерело: складено автором

їх формування і використання в системі муніципальної освіти. Забезпечення їх збалансованості є передумовою сталого розвитку освітньої сфери на місцевому рівні.

Якість освітніх послуг безпосередньо залежить від рівня і структури сформованих ресурсів. Формування ресурсів визначає можливості освітніх установ забезпечувати ефективний навчальний процес, інноваційний розвиток і задовольняти потреби учнів, батьків і громади. Достатній рівень фінансування дозволяє забезпечити відповідні умови для роботи педагогічного колективу, оновлення матеріально-технічної бази, впровадження сучасних освітніх технологій. Недостатність або неефективне використання ресурсів призводить до зниження якості освіти, обмежень у доступності освітніх послуг, падіння мотивації вчителів та учнів.

Важливо підкреслити, що не лише кількість, а й якість ресурсів, а також ефективність їх використання мають вирішальне значення. Формування ресурсів має базуватися на чітких потребах та стратегічних цілях розвитку муніципальної освіти, враховувати пріоритети громади та відповідати сучасним освітнім стандартам. Оцінка взаємозв'язку між ресурсним забезпеченням і якістю освітніх послуг сприяє оптимізації бюджетних видатків, стимулює інновації та підвищення результативності закладів освіти, що в цілому підвищує соціальну та економічну ефективність муніципальної освіти.

Оцінка ефективності формування та використання ресурсів у муніципальній освіті базується на поєднанні різних підходів, що забезпечують комплексне й об'єктивне дослідження цього явища. Економічний підхід розглядає ефективність як співвідношення між витратами та отриманими результатами, зокрема досягненнями освітніх цілей при мінімальних ресурсних затратах. У свою чергу соціальний підхід підкреслює важливість оцінки впливу ресурсного забезпечення на рівень доступності, справедливості та якості освітніх послуг, враховуючи соціальні наслідки і очікування різних стейкхолдерів. Системний підхід дозволяє розглядати муніципальну освіту як складну інтегровану систему, де ефективність визначається не лише показниками витрат і результатів, але й взаємодією складових елементів системи освіти, управління та фінансування. Інституційний аспект полягає у вивченні ролі органів місцевого самоврядування і управлінських механізмів у створенні умов для оптимального використання фінансових і інших ресурсів [6, с. 119].

У процесі оцінки використовуються критерії, які охоплюють економічні, соціальні, організаційні та якісні характеристики. Економічність передбачає мінімізацію витрат при досягненні очікуваних результатів, тоді як результативність фокусується на реальних освітніх досягненнях і впливі на розвиток учасників освітнього процесу. Якість освітніх послуг оцінюється через відповідність нормативним вимогам і очікуванням суспільства. Рациональність використання ресурсів означає оптимальне поєднання фінансових, матеріальних і людських ресурсів. Стабільність у цьому контексті означає здатність системи підтримувати заданий рівень ефективності протягом тривалого часу, враховуючи змінні умови.

Методики розрахунку показників ефективності зосереджуються на визначенні співвідношення між обсягом використаних бюджетних коштів та результатами діяльності освітніх установ. Для цього насамперед визначаються показники результативності, які можуть включати

як кількісні, так і якісні характеристики, зокрема рівень успішності учнів, кількість охоплених освітніх послуг, якість педагогічного процесу. Одночасно визначається обсяг бюджетних коштів, спрямованих на відповідний освітній заклад або систему загалом. Коефіцієнт ефективності використання коштів розраховується як відношення показника результативності до обсягу витрат. Цей індикатор дає змогу порівнювати ефективність різних установ або територіальних одиниць, а також ідентифікувати ті, де використання бюджетних ресурсів є неефективним.

Ранжування освітніх установ за рівнем ефективності дає змогу класифікувати їх на групи з високою, середньою та низькою ефективністю. Окрім цього, аналізу підлягає відсоток ефективних і неефективних видатків, що дозволяє виявити резерви оптимізації і підвищення продуктивності використання ресурсів. Для більш глибокого аналізу застосовуються методи кореляційного та регресійного аналізу, які дозволяють виявити залежності між фінансовими витратами та якістю освітніх результатів, а також прогнозувати можливі зміни ефективності за певних умов [1, с. 150].

Показники якості та результативності освітньої діяльності є ключовими для оцінки ефективності фінансового забезпечення. Вони охоплюють академічні, педагогічні, організаційно-управлінські, соціальні та економічні аспекти: успішність учнів, кваліфікацію педагогів, доступність освіти, ефективність управління й рациональність витрат. Тісний зв'язок між фінансовими ресурсами та якістю освіти зумовлює потребу у постійному моніторингу цих показників і коригуванні фінансової політики.

Для комплексної оцінки ефективності використовуються різноманітні моделі та інструменти. Модель бюджетування, орієнтованого на результати, передбачає формування фінансування з урахуванням досягнутих освітніх показників, що стимулює підвищення якості освітніх послуг. Аналіз витрат та результатів дозволяє порівнювати різні практики з точки зору їх економічної доцільності. Рейтингові системи дають можливість ранжувати освітні установи за рівнем ефективності використання ресурсів і за якістю надання освітніх послуг. SWOT-аналіз допомагає виявити сильні і слабкі сторони, а також можливості і загрози у сфері фінансового забезпечення муніципальної освіти. Індексний метод базується на формуванні інтегральних показників, які агрегують кілька критеріїв ефективності для отримання комплексної оцінки [5, с. 28]. Застосування цих методологічних підходів і моделей сприяє не лише виявленню резервів підвищення ефективності, але й формуванню прозорої системи управління фінансовими ресурсами в освітній сфері на муніципальному рівні, що є важливою умовою сталого розвитку муніципальної освіти.

Фінансування муніципальної освіти є одним із ключових аспектів забезпечення якості освітніх послуг на місцевому рівні. Сучасний стан фінансування відзначається певною диференціацією за джерелами, рівнями та механізмами розподілу ресурсів. Основними джерелами фінансування залишаються кошти місцевих бюджетів, що формуються за рахунок податків, зборів, дотацій і субвенцій з державного бюджету. Після проведення реформи децентралізації фінансова відповідальність за освітні заклади поступово передається територіальним громадам, що створює передумови для підвищення ефективності використання ресурсів.

Проте, незважаючи на збільшення обсягів бюджетних видатків, залишається низка проблем. Серед них – нерівномірність фінансування між громадами, що обумовлено різним рівнем податкової спроможності; недостатня прозорість у плануванні та контролі за використанням коштів; відсутність дієвих інструментів для оцінки ефективності фінансових впливів. Крім того, існують проблеми з адаптацією бюджетних процедур до потреб освітніх установ, що ускладнює гнучке і цільове фінансування.

Сучасний стан також характеризується активним впровадженням нових механізмів бюджетування, спрямованих на орієнтацію фінансування на результат, підвищення прозорості та підзвітності. Однак ці зміни ще не отримали широкого застосування у всіх регіонах і вимагають додаткового вдосконалення нормативно-правової бази.

У практиці управління фінансовими ресурсами в сфері муніципальної освіти домінують дві основні моделі бюджетування: витратний тип та тип бюджетного спрямування на результат. Кожна з цих моделей має свої специфічні характеристики, переваги та недоліки.

Витратний тип бюджетування орієнтований переважно на розподіл бюджетних коштів за статтями витрат. Основним завданням такого підходу є забезпечення цільового використання коштів відповідно до затверджених кошторисів. Планування ведеться по кошторису, де визначаються обсяги видатків на кожен вид діяльності. У цій моделі основною відповідальністю є дотримання встановлених лімітів і правильне використання коштів. Управлінські рішення, як правило, мають високий рівень централізації, а контроль здійснюється переважно зовнішніми аудиторами і органами контролю, що перевіряють відповідність фактичних витрат затвердженим планам. Такий підхід забезпечує прозорість і контрольованість фінансів, але має суттєві обмеження у частині стимулювання підвищення результативності освітньої діяльності, оскільки не враховує якості та ефективності отриманих освітніх послуг [3, с. 110].

Модель бюджетного спрямування на результат передбачає, що фінансування освітніх установ здійснюється не лише на основі обсягів і статей витрат, а й із урахуванням конкретних результатів їх діяльності. Цей підхід включає нормативне планування видатків, де головною метою є досягнення визначених якісних і кількісних показників, таких як рівень засвоєння програм, кількість випускників, індекси задоволеності освітніми послугами тощо. Управлінська відповідальність при цьому розподіляється за рівнями виконання, що дозволяє делегувати повноваження територіальним громадам та самим освітнім установам. Контроль у такій системі поєднує зовнішній

нагляд із внутрішнім самоаналізом і оцінкою результатів. Це стимулює освітні заклади до підвищення ефективності та якості роботи, оскільки обсяг фінансування безпосередньо залежить від досягнутих результатів.

Основною перевагою моделі бюджетування на результат є орієнтація на кінцеві освітні результати та підвищення ефективності використання ресурсів, що є ключовим фактором сталого розвитку муніципальної освіти. Водночас впровадження цієї моделі потребує значних змін у системі планування, звітності та контролю, а також розвитку компетенцій управлінців на місцях.

Порівняльний аналіз двох моделей показує, що витратний тип бюджетування є більш традиційним і простим у застосуванні, проте менш гнучким і орієнтованим на результат. Модель бюджетного спрямування на результат, хоча і складніша у впровадженні, відкриває ширші можливості для оптимізації фінансових ресурсів та підвищення якості освіти. У зв'язку з цим, сучасна практика все частіше прагне до переходу від витратного підходу до бюджетування, орієнтованого на результат, що відповідає сучасним вимогам ефективного управління муніципальними фінансами у сфері освіти. Оцінка ефективності фінансового забезпечення в муніципальних освітніх установах є комплексним процесом, що складається з кількох послідовних етапів.

Спочатку визначаються об'єкти оцінювання – це можуть бути окремі заклади освіти, адміністративно-територіальні одиниці або певні освітні програми. Після цього обираються критерії та показники, які дозволяють кількісно та якісно оцінити результативність використання фінансових ресурсів. Такі показники можуть відображати рівень знань учнів, якість освітніх послуг, а також співвідношення витрат до досягнутих результатів.

Наступним кроком є збір необхідних даних – фінансової звітності, статистичних показників, інформації про освітні результати. На основі цих даних розраховуються ключові коефіцієнти, що характеризують ефективність використання коштів. Зокрема, коефіцієнт ефективності використання бюджетних коштів визначається як співвідношення показника результативності діяльності закладу до обсягу видатків, що було ним використано. Високе значення цього коефіцієнта свідчить про раціональне і результативне використання ресурсів, тоді як низьке – про неефективність.

На основі цих розрахунків також визначається частка ефективних та неефективних видатків. Перші – це ресурси, вкладені у діяльність, що дала позитивний результат, другі – кошти, які не сприяли досягненню поставлених цілей або були використані нераціо-

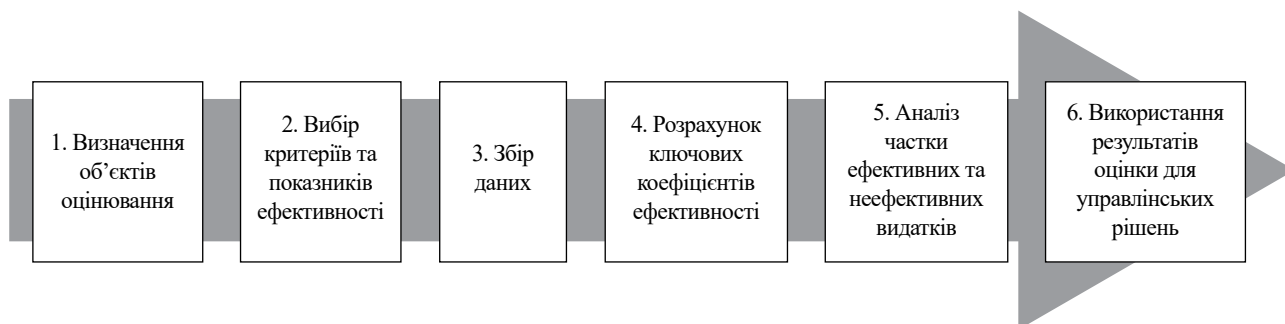

Рис. 1. Етапи оцінки ефективності фінансового забезпечення муніципальної освіти

Джерело: розробка автора

нально. Така диференціація дозволяє чіткіше спрямовувати бюджетні асигнування і уникати марнотратства.

Для підвищення ефективності фінансового забезпечення муніципальної освіти необхідно вдосконалювати бюджетне планування та контроль за використанням коштів. Одним із ключових напрямів є перехід від традиційного планування за кошторисом до програмно-цільового бюджетування, що дозволяє чітко пов'язати витрати з очікуваними результатами освітньої діяльності. Такий підхід дає змогу планувати бюджетні видатки більш обґрунтовано, враховуючи не тільки обсяг, а й якість освітніх послуг [7, с. 13].

Важливим елементом вдосконалення є розробка і впровадження стимулів для підвищення результативності використання ресурсів. Зокрема, це може бути диференційоване фінансування залежно від досягнутих результатів, а також організація конкурсів і рейтингів, що мотивують до підвищення якості роботи [2, с. 123].

Впровадження методів бюджетування, орієнтованого на результат, дозволяє зосередитися на досягненні конкретних соціально-економічних показників, які відображають ефективність освітніх послуг. Такий підхід передбачає визначення чітких показників результативності, за якими здійснюється розподіл фінансових ресурсів. Це сприяє більш раціональному використанню коштів і підвищенню їх соціального впливу.

Сучасним і необхідним інструментом підвищення ефективності є інформаційно-аналітичні системи, які забезпечують оперативний збір, обробку та аналіз даних про використання фінансових ресурсів та освітні результати. Вони дозволяють автоматизувати розрахунок показників ефективності, створюють прозорі інформаційні панелі для управлінців, сприяють проведенню порівняльного аналізу і виявленню проблемних зон у діяльності закладів. Завдяки таким системам прийняття управлінських рішень стає більш обґрунтованим, оперативним і спрямованим на підвищення якості муніципальної освіти.

Висновки. Ефективність фінансового забезпечення муніципальної освіти полягає в оптимальному співвідношенні витрат і якості освітніх послуг з урахуванням економічних, соціальних і управлінських аспектів. Вона залежить від збалансованого використання фінансових, матеріальних, людських, інформаційних і часових ресурсів.

Перехід від традиційного бюджетування до орієнтованого на результат, впровадження програмно-цільового планування та інформаційно-аналітичних систем підвищує прозорість і ефективність фінансування. Для сталого розвитку необхідно вдосконалювати механізми планування, контролю та мотивації з урахуванням потреб громади і сучасних стандартів освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев А. А., Василик О. Д., Костіна Н. І. Фінанси: система моделей і прогнозів. Київ : Четверта хвиля, 1998. 304 с.
2. Бенівська Л. Я. Проблеми бюджетного забезпечення освіти в контексті децентралізації управління. *Регіональна економіка*. 2016. № 1. С. 121–129.
3. Белова Л. О. Реформування системи управління освітою за умови децентралізації місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. № 1. С. 109–118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2014_1_16
4. Бойко Т. Ю. Фінансування закладів освіти на міському рівні в умовах децентралізації влади в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: економічні науки*. 2017. № 27. С. 147–151.
5. Даниленко А. І. Посилення державних підойм ефективного використання фінансових ресурсів. *Економіка України*. 2015. № 4. С. 28–35.
6. Назукова Н. М. Інструментарій оцінки напрямів бюджетного фінансування освіти у посткризових умовах. *Економіка і прогнозування*. 2021. № 3. С. 118–130.
7. Приходько В. Системний підхід до моніторингу якості освітньої діяльності загальноосвітнього навчального закладу. *Теорія та методика управління освітою*. 2012. № 9. С. 12–18.

REFERENCES

1. Alekseev A. A., Vasilyk O. D. & Kostina N. I. (1998). Finansy: systema modelei i prohnoviz [Finance: system of models and forecasts]. Kyiv: Chetverta Khvylya.
2. Benovska L. Ya. (2016). Problemy biudzhethnoho zabezpechennia osvity v konteksti detsentralizatsii upravlinnia [Problems of budget financing of education in the context of decentralization of governance]. *Regionalna ekonomika*, (1), 121–129.
3. Bielova L. O. (2014). Reformuvannia systemy upravlinnia osvitoiu za umovy detsentralizatsii mistsevoho samovriaduvannia [Reforming the education management system under local self-government decentralization]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, (1), 109–118. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2014_1_16
4. Boiko T. Yu. (2017). Finansuvannia zakladiv osvity na miskomu rivni v umovakh detsentralizatsii vlady v Ukraini [Financing educational institutions at the municipal level under decentralization in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: ekonomichni nauky*, (27), 147–151.
5. Danylenko A. I. (2015). Posylennia derzhavnykh pidhodiv efektyvnoho vykorystannia finansovykh resursiv [Strengthening state approaches to effective use of financial resources]. *Ekonomika Ukrainy*, (4), 28–35.
6. Nazukova N. M. (2021). Instrumentarii otsinky napriamiv biudzhethnoho finansuvannia osvity u postkryzovykh umovakh [Toolkit for assessing directions of budget financing of education in post-crisis conditions]. *Ekonomika i prohnovuvannia*, (3), 118–130.
7. Prykhodko V. (2012). Systemnyi pidkhid do monitorynhu yakosti osvitnoi diialnosti zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [Systemic approach to monitoring the quality of educational activity in secondary schools]. *Teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu*, (9), 12–18.

Стаття надійшла: 14.08.2025

Стаття прийнята: 07.09.2025

Стаття опублікована: 24.09.2025